

סימן כח

ש א ל ה :

מה דינם של אנשים עגונים שנשותיהם אבדו בשואה, וכן אם גכון
להרשות לקבוע יום זכרון ולהגיד קדיש כ"ו וכו' לאלו שנעלמו
עקבותיהם בשואה הנוראה ?

תשובה :

ב"ה,

לכבוד ידידי הרב הראשי לק"ק רומא המפורסם לשם
ולתהלה מוה"ר דוד פראטו שליט"א.
איטליה.

שלום וברכה,

זה עתה הוצע לפני מכתבו מיום ג' י"ח אדר תש"ז.
מאחר שחדר"ג איננו, כמוכן מאליו, דומה בחומרו לחומר
של אשת איש, הרי יש הבדל גדול בין היתר עגונים להיתר
עגונות ומכיון שהגשים הללו נלקחו בשבי בידי הרשעים
האדורים ימ"ש. וכבר זמן רב נאבד זכרן ונשתקע שמן יש
להתיר לבעלים להתחתן שוב. וכבר עשינו מעשה והתרנו
הרבה ובתשובה ללונדון ולחיפה ביארתי את כל הענין
וקשה לי עכשיו למצוא ההעתיקים, וע"כ יתירו להם כת"ר
ובית דינו שליט"א.

אולם ליתר שאת ישליש כל הבעל המקבל היתר,
ג"פ כדמו"י, שיהא מוכן למסרו להאשה במקרה — אעפ"י
שזה רחוק מהדעת — שתבוא. וכמו כן ישליש שטר
התחייבות שבמקרה כזה יתן לה עזר כספי נוסף על הג"פ
הג"ל כפי שיפסוק הבית דין של קהלת רומי וכ"ת בראשם.
אם אין הזמן מספיק לסדר גט, ישליש הבעל הרשאה
שיקרא בפיו ויחתום בחתימת ידו לפני כ"ת ובית דינו
שהוא ממנה את פלוני בן פלוני שליח לכתוב הגט לגרש
בו את אשתו, ואת פלוני בן פלוני ופלוני בן פלוני לחתום

עדים על הגט, ואת פלוני בן פלוני למסור הגט ליד אשתו,
וכ"ת ובית דינו יאשרו למטה שבפניהם אמר ככל הנ"ל
ובפניהם חתם. והמינויים יהיו בלשון נוכח, כלומר, אני
פלוני בן פלוני ממנה אותך פלוני בן פלוני לכתוב גט
לגרש את אשתי פלונית בת פלוני ואתכם פלוני בן פלוני
ופלוני בן פלוני לחתום עדים ואותך פלוני בן פלוני ליתן
את הגט ליד אשתי.

(ב) קשה להורות בזה הואיל וע"י כך יש חשש שנשניהם
תסמוכנה על זה להנשא, וצריך בכל מקרה ומקרה לגבות
עדות ולדון ולהתיעץ עם רבנים בעלי הוראה מפורסמים
בדור. וע"כ עצתי היא שתקבעו איזה יום לכל יהודי איטליא
שבו כל הנמצאים בבתי הכנסת בשעת התפלה יאמרו קדיש
על הקדושים בדרך כלל וידליקו נרות לעילוי נשמתם. וצריך
לפרסם ע"כ מטעם הרבנות שאין דבר זה מתיר את העגונות
להנשא אלא הוא ענין כללי מאחר שידוע שרובם של
האבודים נהרגו. ובזה יתוקן הכל ולא יצא מכשול. ובמקרים
שתבואנה נשים לבקש היתר תגבו עדויות, ואם תעבירו את
החומר אלינו כאן אנו מוכנים בע"ה לעיין ולדון בכל מקרה
ומקרה ולהודיעכם החלטתנו.

ידידו מוקירו מאד המצפה לישועת ה' לישראל עם
קרובו במהרה בקרוב.

יצחק אייזיק הלוי הרצוג

הרב הראשי לארץ ישראל